

G CONSELLERIA
O PRESIDÈNCIA,
I FUNCIÓ PÚBLICA
B I IGUALTAT
/ INSTITUT BALEAR DONA

Sr. Antoni Morante Milla
Director general de Planificació, Ordenació i
Centres

Document: ofici
Expedient: IBD 136/22 IG
Emissor (DIR3): A04027016

Assumpte: tramesa d'informe d'avaluació d'impacte de gènere

Us tramet, adjunt, l'informe d'avaluació d'impacte de gènere del Projecte de decret pel qual s'estableixen els preceptes que han de regir les convocatòries per a l'establiment i la renovació dels concerts educatius a partir del curs acadèmic 2023-2024, sol·licitat pel director general de Planificació, Ordenació i Centres, en data 10 de maig de 2022, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

Palma, en data de la signatura electrònica del document

La directora de l'Institut Balear de la Dona

Maria Duran Febrer

<https://vd.caib.es/1654855379792-448589338-779975409706398904>

Informe d'avaluació d'impacte de gènere del Projecte de decret pel qual s'estableixen els preceptes que han de regir les convocatòries per a l'establiment i la renovació dels concerts educatius a partir del curs acadèmic 2023-2024

Fets

En data 10 de maig de 2022 el director general de Planificació, Ordenació i Centres, va sol·licitar a l'Institut Balear de la Dona l'informe d'avaluació d'impacte de gènere del Projecte de decret pel qual s'estableixen els preceptes que han de regir les convocatòries per a l'establiment i la renovació dels concerts educatius a partir del curs acadèmic 2023-2024; en virtut d'aquesta sol·licitud s'emet aquest informe, d'acord amb l'establert en l'article 5.3 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, que disposa que «en el procediment d'elaboració de les lleis i de les disposicions de caràcter general dictades, en el marc de les seves competències, per les administracions públiques de les Illes Balears, s'hi ha d'incorporar un informe d'avaluació d'impacte de gènere, que tindrà per objecte, com a mínim, l'estimació de l'impacte potencial del projecte normatiu en la situació de les dones i dels homes com a col·lectiu, i també l'anàlisi de les repercussions positives o adverses, en matèria d'igualtat, de l'activitat projectada».

Revisió del contingut

Consideracions jurídiques

Els principals fonaments jurídics relacionats amb la promoció de la igualtat real i efectiva entre dones i homes d'àmbit internacional, estatal i autonòmic, són, entre d'altres:

1. La Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), aprovada per l'Assemblea General de Naci-

ons Unides el 18 de desembre de 1979, ratificada per Espanya.

2. La Carta de Drets Fonamentals, signada i proclamada el 7 de desembre de 2000 en el Consell Europeu de Niça, en els articles 21 i 23.
3. La Carta Europea per a la igualtat de dones i homes en la vida local, que convida als governs regionals i locals a exercir les seves competències en favor d'una major igualtat entre totes les persones.
4. La Constitució espanyola, en són especialment rellevants l' article 14 i el 9.2.
5. La Llei 30/2003, de 13 d'octubre, sobre mesures per incorporar la valoració de l'impacte de gènere en les disposicions normatives elaborades pel Govern.
6. La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
7. La Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona.
8. La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, a l'article 17.
9. La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

Anàlisi del context

Aquest Decret té per objecte establir els preceptes que han de regir la convocatòria per a la renovació dels concerts educatius, la vigència dels quals finalitza el curs escolar 2022-2023 i les convocatòries per a la subscripció de nous concerts per als cursos escolars compresos entre el curs 2023-2024 i el 2028-2029 i per a la modificació dels concerts subscrits, dirigit als centres docents privats de la comunitat autònoma de les Illes Balears, autoritzats a impartir els ensenyaments d'educació infantil (segon cicle), educació primària, educació secundària obligatòria, educació especial (aules ordinàries, aules substitutòries a centres específics -ASCE- i unitats educatives específiques a centres ordinaris -UEECO -); batxillerat, cicles formatius de grau bàsic, cicles formatius de grau mitjà, cicles formatius de grau superior, cursos d'especialització de FP i certificats de professionalitat (amb especialitzat de cicle formatiu autoritzat al centre)

Aquests concerts s'han de regir per la normativa específica que es detalla al decret, incloent les disposicions generals detallades a l'article 26 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, que, encara que no

s'anomena de manera específica al preàmbul de la norma, queda reflectida parcialment quan es descriu l'obligació de que tots els centres sostinguts parcial o totalment amb fons públics han de desenvolupar el principi de coeducació en totes les etapes educatives, de conformitat a la Llei Orgànica de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, i la disposició addicional fixada per la LOMLOE, de que no separin a l'alumnat pel seu gènere.

Revisió del llenguatge

La resolució 14.1 aprovada per la Conferència General de la UNESCO de 1987 estableix que en la mesura possible, s'ha d'evitar l'ús de terminologia que es refereixi explícita o implícitament a un sol sexe. Per altra banda, l'any 1990 el Consell de Ministres de la Unió Europea va aprovar la Recomanació sobre l'eliminació del sexisme en el llenguatge, considerant que aquest és un instrument essencial en la formació de la identitat social de les persones i va proposar tres mesures bàsiques a complir per part dels Estats membres:

- Incorporar iniciatives que promoguin un llenguatge no sexista.
- Promoure en els textos jurídics, educatius i de l'administració pública l'ús de terminologia harmònica amb el principi d'igualtat de gènere.
- Fomentar la utilització d'un llenguatge lliure de sexisme en els mitjans de comunicació.

La Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes, planteja a l'article 14.11 entre els criteris generals d'actuació dels poders públics «La implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques». Per altra banda, l'Article 8 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, disposa que:

1. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir un ús no sexista del llenguatge. Els poders públics i els organismes, les entitats i les societats dependents d'aquests faran un ús no sexista del llenguatge en totes les seves comunicacions escrites, en l'atenció personal i en els mitjans de comunicació.
2. Les administracions públiques de les Illes Balears promouran que en tots els àmbits tant públics com privats es faci un ús no sexista del llenguatge.
3. Les administracions públiques de les Illes Balears han de reproduir una imatge plural, diversa i no estereotipada de les dones i els homes, tal com estableix la normativa vigent en matèria de publicitat audiovisual i de publicitat il·lícita.

Es mostra tant la capacitat com la intenció de generar un llenguatge que abasti a tot el gènere humà o col·lectiu afectat per la redacció (equips docents, personal docent, personal addicional d'atenció a la diversitat, personal docent cooperativista, població infantil, alumnat, professionals de música, professorat)

encara que hi ha expressions que mostren un ús no inclusiu del llenguatge, mostrant un vessant sexista que es pot revertir. Sobre les formes que fan ús del masculí genèric, es recomana la seva eliminació i la substitució de les següents expressions en base a les indicacions que segueixen:

- «els consellers titulars» per «els consellers i les conselleres titulars»
- «l'alumne» per la fórmula genèrica «l'estudiant» o bé «l'alumnat», fórmula ja emprada en algunes oracions de la pròpia redacció del text.
- «els alumnes» per «l'alumnat», que és una expressió inclusiva i es refereix al conjunt d'alumnes sense fer distinció de gènere.
- «el director general» per «el director o directora general» o bé «la direcció general»
- «als titulars» per «a les persones titulars»
- «dels destinataris» per «dels destinataris i destinatàries»
- «el conseller» per «el conseller o consellera»
- «els professors» pel genèric «el professorat»
- «el nou titular» pel genèric «la nova titularitat»
- «els mestres» per «els i les mestres» o els genèrics «el personal docent», «el professorat» o bé «l'equip docent»
- «els llicenciats» per «els llicenciats i llicenciades» o bé el genèric «les persones llicenciades»
- «professors tècnics» pel genèric «professorat tècnic»
- «diplomats o assimilats» pel genèric «persones diplomades o assimilades» o bé «professionals diplomats o assimilats»
- «alliberats sindicals» per «alliberats i alliberades sindicals»
- «els representants» per «les persones representants»
- «cuidadors» per «a les persones cuidadores»
- «el tutor» per «el tutor o tutora»
- «President» per «presidència»
- «el funcionari» per «el funcionari o la funcionària»
- «dos representants» per «dues persones representants»
- «un representant» per «una persona representant»
- «un inspector d'educació» per «un inspector o inspectora d'educació»
- «un secretari» per «un secretari o secretària» o bé el genèric «secretariat»
- «els sol·licitants» pel genèric «les persones sol·licitants» o bé per «els i les sol·licitants»
- «els delegats» per «els delegats i les delegades»

El llenguatge té un paper fonamental en la formació de la identitat social de les persones i influeix en la formació del pensament de la societat. Una de les manifestacions més notables de la desigualtat existent entre dones i homes es la invisibilització, l'ocultació de les dones en el llenguatge, així com la

seva representació mitjançant imatges sexistes o discriminatòries. Els usos sexistes del llenguatge invisibilitzen les dones i impedeixen veure el que s'amaga darrere les paraules: les joves aprenen amb un llenguatge androcèntric un coneixement androcèntric que les oculta i les converteix en invisibles com a subjectes que aprenen.

Cal reflectir la presència de les dones en els texts que es redacten. Per això, en la mesura que sigui possible, s'ha evitar l'ús del masculí com a genèric, especialment quan es refereix a persones físiques.

Anàlisi de la pertinència

El projecte normatiu examinat per la seva naturalesa no té incidència directa sobre les desigualtats entre dones i homes, encara que l'educació és un pilar fonamental en la construcció dels individus i de la societat, degut al seu objecte específic de subscripció o renovació de vigència dels concerts educatius als centres educatius privats de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Cal recordar que el paper dels centres educatius, a banda de la formació en matèries i continguts, es defineix per una funció socialitzadora indiscutible i les institucions educatives tenen la responsabilitat i el deure de vetllar pel respecte dels drets i les llibertats fonamentals i en la igualtat de drets i oportunitats entre dones i homes.

El Projecte de Decret objecte d'anàlisi, ha incorporat la coeducació en totes les etapes educatives, al seu preàmbul, i la disposició de no separació de l'alumnat pel seu gènere.

Queda reflectida així, la disposició general 8 de l'article 26 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes:

8. Els centres educatius sostinguts amb fons públics han d'adoptar pràctiques de coeducació i afavorir la formació en igualtat, tal com disposa la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Es important recalcar el compromís d'una participació equilibrada en els llocs directius, com la comissió de concerts que es defineix a l'article 24 del present document analitzat, especificat a l'article 26, apartat 7:

7. L'Administració educativa ha d'arbitrar les mesures per garantir la participació equilibrada de dones i homes en els llocs directius i de decisió.

Propostes de millora i recomanacions

Es considera que la normativa té impacte neutre de gènere, la perspectiva de gènere no ha estat un dels elements del contingut material de la norma.

Es recomana que s'introdueixin els suggeriments de la revisió del llenguatge per tal d'evitar una redacció sexista del text normatiu i deixar de fer ús del masculí com a genèric ja que disposem d'altres recursos lingüístics (l'ús de formes dobles o formes genèriques o el canvi de redacció de la frase). D'aquesta manera es donarà compliment a la Llei 11/2016, que és d'aplicació obligatòria a totes les administracions autonòmiques i a la vegada, un deure ètic de les conselleries del Govern.

Aquest és el criteri de la tècnica que subscriu, sotmès no obstant a qualsevol altre millor fonamentat.

La tècnica del Servei

